

ÕMBLUSMEISTER III

EESSÕNA

See kutsestandard on kolmanda kvalifikatsioonitaseme õmblusmeistri oskustele, teadmistele ja isikuomadustele esitatavate nõuete kogum, mis on kokku lepitud asjaomaste institutsioonide poolt.

Kutsestandardi kavandi koostas Kergetööstuse Kutsenõukogu juurde moodustatud rõivatootmise töörühm koosseisus:

Mare-Ann Perkmann	AS Klementi
Kaja Piirla	OÜ Kaldarud
Helle Raidvee	AS Ilves-Extra
Sirje Riimaa	AS Baltika
Ada Traumann	AS Zik-Zak
Reet Kallo	Tallinna Tööstushariduskeskus
Inna Soonurm	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus
Heli Olde	Tallinna Kergetööstustehnikum

Ajavahemikus 24.05. – 3.06.2002 viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus Eesti erinevates piirkondades moodustatud töörühmades, millede koosseisu kuulusid 21 ettevõtte ja kutseõppeasutuse esindajad.

Õmblusmeistri III kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Suurbritannia NVQ-de (National Vocational Qualifications – rahvuslikud kutsekvalifikatsioonid) kutseoskusnõuetega, CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskusnõuete võrdleva analüüsiga ja Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Õmblusmeistri III kutsekvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Õmblusmeistri III kutsekvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on kinnitatud 10.06.2002 a. Kergetööstuse Kutsenõukogu otsusega nr. 5.

Kutsestandardis sisalduv kutsekvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete kindlaksmääramine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks.

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangute ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsioonide fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonid määrab kindlaks kutsenõukogu.

I tase – lihtsate tööülesannete täitmine sarnastes olukordades; põhilised kutsealased oskused ja teadmised on omandatud enamasti läbi koolituse; vajadusel juhendatakse töö käigus; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

II tase – põhiliste tööülesannete täitmine erinevates olukordades; lisaks kutsealastele oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust; töötaja töötab iseseisvalt; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

III tase – keerukate tööülesannete täitmine erinevates ja vahelduvates olukordades; omab kutsealast meisterlikkust; valmisolek kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks või laialdased kutsealased oskused ja teadmised on omandatud läbi koolituse; valmisolek korraldada ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutada selle eest.

IV tase – erinevate, keerukate, analüüsimist ja otsustamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades; laialdased kutsealased teadmised ja oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

V tase – teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste süstematiseerimist, edasiarendamist ja õpetamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades, kõrgel tasemel kutse- ja erialased teadmised, oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Eriioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktaase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtaase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub õmblusmeister tekstiilitootmise, kood 17.4, rõivatootmise, kood 18 ning nahktoodete tootmise, kood 19, valdkondadesse.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub õmblusmeister 7. pearühma “Oskus- ja käsitöölised”.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles:	Õmblusmeister III
Inglise keeles:	Supervisor III
Soome keeles:	Työnjohtaja III
Vene keeles:	Мастер III

5 KUTSEKIRJELDUS

Õmblusmeister töötab tekstiili-, rõiva-, nahktoodete tootmise või muus õmblemisega tegelevas ettevõttes.

Tema põhitöös on töötajate töö korraldamine ja jälgimine ning etteantud ülesannete kvaliteetse ja tähtajalise täitmise tagamine.

Õmblusmeisteri tööülesannete hulka kuulub töötajate juhendamine ning neile ratsionaalsete töövõtete õpetamine. Oluline on organisatsioonisisese informatsiooni vahendamine tööliste ja juhtkonnale.

Õmblusmeister peab teadma tehnoloogilise protsessi eesmärki ja olemust, õmblustehnoloogiat, tekstiilmaterjale, kvaliteedikontrolli meetodeid, tööuurimise põhimõtteid ning oskama kasutada seadmeid ja masinaid.

Kutse eeldab iseseisvat ja kiiret otsustamisvõimet, väga head organiseerimisvõimet ning orienteeritust tulemusele. Vajalik on inimeste ja materiaalsete ressursside juhtimise oskus ning valmidus võtta vastutust varade säilimise eest. Töö nõuab probleemide nägemise ja nende lahendamise oskust, arenenud sõnastamisoskust, pinget ja stressitaluvust ning korrektsust ja täpsust töö ja tööga seonduvate juhendite täitmisel. Tööga toimetuleku oluliseks eelduseks on väga hea suhtlemisoskus, enesekindlus, kehtestavus, võime inimesi mõjutada ning oskus kujundada koostöövalmis meeskond.

Õmblusmeister III kvalifikatsiooni taotlemisel on nõutav keskharidus, kutsealane koolitus, juhtimisalane täiendkoolitus, 1-aastane töökogemus õmblejana ning töötajate ja/või õpilaste juhendamise kogemus viimase kolme aasta jooksul.

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestindatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestindatud versioon

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

- 6.1.1 Majandus – kesktase
- 6.1.2 Tööõigus – kesktase
- 6.1.3 Töökeskkonna ohutus – kõrgtase
 - 1) töötervishoid ja ergonoomika
 - 2) tuleohutus
 - 3) elektriõhutus
 - 4) masinate ja seadmete ohutus
 - 5) tööõnnetused ja esmaabi andmine
 - 6) isikukaitsevahendid
 - 7) tegutsemine ohuolukordades
 - 8) jäätmekäitlus
- 6.1.4 Suhtlemine – kõrgtase
 - 1) suhtlemistehnikad
 - 2) kuulamisoskused
 - 3) kehtestav käitumine
 - 4) konfliktidega toimetuleku oskused
 - 5) probleemide lahendamise oskused
- 6.1.5 Klienditeenindus – kesktase
- 6.1.6 Keeleoskus (vt lisa A)
 - 1) eesti keel – kesktase
 - 2) 1 võõrkeel – kesktase
- 6.1.7 Arvutioskus – AO1 – AO7 (vt lisa C)
- 6.1.8 Juhtimisoskused – kesktase
 - 1) töötajate tegevuse ja muude ressursside planeerimine ja organiseerimine
 - 2) mõjutamine - eestvedamine, motiveerimine
 - 3) kontrollimine
- 6.1.9 Psühholoogia – algtase
- 6.1.10 Juhendamise ja edasiõpetamise oskused

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Õmblemise ajalugu ning arengusuunad, tootmise liigid ja organisatsiooni struktuur – kesktase
- 6.2.2 Töökorraldus - kõrgtase
 - 1) tööaja kasutamine
 - 2) balansseerimine
 - 3) tootmiskulude analüüs liinitöös
 - 4) töökohtade paigutus
 - 5) toote kulgemise optimeerimine
- 6.2.3 Kvaliteedikontrolli meetodid – kõrgtase
 - 1) vigade tüübid ja nende kõrvaldamine
 - 2) vigade mõju järgmisele tööolõigule
 - 3) informatsiooni edastamine vigade kohta
- 6.2.4 Tööuurimine - kesktase
 - 1) tööaja analüüs
 - 2) tööoperatsioonide analüüs
 - 3) tööjõudluse analüüs
 - 4) töökoha ergonoomiline analüüs

- 6.2.5 Tootmise planeerimise põhimõtted
- 6.2.6 Kutsealane terminoloogia töötajatele arusaadavas keeles
- 6.2.7 Materjalide liigid ja omadused
- 6.2.8 Materjalide kasutamine ja töötlemine
- 6.2.9 Toote liigid
- 6.2.10 Töövahendid, seadmed ja masinad (vt lisa B)
 - 1) ehitus ja tööpõhimõtted
 - 2) niidistamine ja reguleerimine
 - 3) hooldamine
- 6.2.11 Õmblustehnoloogia - kõrgtase
 - 1) tehnoloogilise dokumentatsiooni lugemine ja leppemärkide tundmine
 - 2) õmbluste ja pistete liigid
 - 3) õmblustarvikud
 - 4) toote töötlemise tehnoloogiline järjestus
 - 5) kuumniiske töötlemine
 - 6) toote detailide kokku õmblemine valmistooteks ratsionaalsete töövõtetega
- 6.2.12 Tehniline modelleerimine – algtase
- 6.2.13 Juurdelõikamine – algtase

6.3 Isikuomadused ja võimed

- 1) Loogiline mõtlemine
- 2) Koostöövalmidus
- 3) Stressitaluvus
- 4) Kehtestavus
- 5) Iseseisvus
- 6) Vastutusvõime (usaldatavus, kohusetunne, enesedistsipliin), soov võtta vastutust
- 7) Enesekindlus
- 8) Kontsentreerumisvõime
- 9) Õpivalmidus
- 10) Õpetamisvõime ja -valmidus
- 11) Ruumiline kujutlusvõime
- 12) Kannatlikkus, püsivus
- 13) Hoolikus ja täpsus
- 14) Käeline osavus

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtutud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest riigikeele oskuskategooriatest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesisetes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

TÖÖVAHENDID, TÖÖSTUSLIKUD SEADMED JA MASINAD

- 1 Osata kasutada
 - 1.1 Süstikpistemasin
 - 1.2 Ahelpistemasinad
 - 1) salapistemasin
 - 2) äärestusmasin
 - 3) ühendus-äärestusmasin
 - 4) kattepestemasin
 - 1.3 Nööpaugumasin
 - 1.4 Nööbikinnitusmasin
 - 1.5 Riilimasin
 - 1.6 Kuum-niiske töötlemise seadmed
 - 1) triikrauad
 - 2) pressid
 - 3) mannekeenid
 - 1.7 Abitöövahendid
 - 1) käärid
 - 2) eripresstallad
 - 3) palistajad
 - 4) kantimisseadmed
 - 5) piirdejoonlauad
 - 6) šabloonid
 - 1.8 Õmblustöö poolautomaadid
 - 1.9 Dubleerimisseadmed
 - 1.10 Erinevate õmblustarvikute (trukid, needid, öösid, haagid jms) kinnitamise seadmed
- 2 Teada
 - 2.1 Ladestusseadmed
 - 2.2 Lõikusseadmed
 - 2.3 Programmtikkimisseadmed
 - 2.4 Teipimisseadmed

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsequalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaaroskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaaroskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaaroskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid